

مراحل و نهادهای کلیدی در اجرای ابزار دفاعی تجاری ضدقیمت‌شکنی

میر عبدالله حسینی، عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

شبکه ایران

برای اجرای اقدامات ضدقیمت‌شکنی بعنوان یک ابزار دفاعی تجاری، در هر کشور بر حسب قوانین، مقررات و نهادهای ذی‌مدخل، رویه‌ها و فرایندهای متفاوت ولی نسبتاً مشابهی وجود دارد. برای مثال، در اتحادیه اروپا هر کشور عضو، در صورت احتمال به وقوع قیمت‌شکنی از سوی کشوری غیرعضو شکایت خود را در دادگاه اتحادیه اروپا مطرح می‌کند و مسئله در کمیسیون اقتصادی بررسی می‌شود. در آمریکا مسئله در کمیسیون تجارت خارجی وابسته به وزارت بازرگانی مطرح می‌شود. در فیلیپین در مورد محصولات صنعتی شکایت ابتدا در وزارت صنعت و تجارت و در مورد محصولات کشاورزی در وزارت کشاورزی مطرح شده و توسط کمیسیون تعرفه مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و در صورت اثبات وجود قیمت‌شکنی و رای کمیسیون تعرفه مبنی بر اقدام، این امر توسط گمرکات صورت می‌گیرد. به طور خلاصه می‌توان مراحل و نهادهای درگیر کار را بشرح زیر ارایه کرد.

۱) وجود داشتن یک مرجع صلاحیت‌دار دولتی: این نهاد مسئول دریافت شکایت‌نامه‌های واصله از بخش‌های تخصصی تولیدی، دعوت برای توضیحات دقیق و مستندات تکمیلی، تأیید صحت آن، اعلام شروع تحقیقات، اعلام تاریخ شروع و پایان اقدامات ضدقیمت‌شکنی در صورت تأیید وجود قیمت‌شکنی می‌باشد. برای مثال، در آمریکا کمیسیون تجارت بین‌الملل مسئول این امر است که بر اساس ارائه درخواست بازرسی به وزیر بازرگانی و ارجاع او به کمیسیون تجارت خارجی آغاز می‌شود.

۲) شروع تحقیقات: شروع تحقیقات بر اساس درخواست پر شده (Filed Request or Petition) و شکایت ارایه شده (Filed Complaint) توسط نهادی نماینده (Representative) بخش‌های تخصصی تولیدی لطمه دیده یا مورد تهدید لطمه یا بر اساس قطعنامه، صورت می‌گیرد. در برخی کشورها مثل آمریکا این فرم با ضمایم آن باید به صورت الکترونیکی پر شود. حسب مورد در پاره‌ای موارد مکتوبات کاغذی و کپی‌های آن در خواست می‌شود. تأیید صحت اطلاعات توسط نهاد فوق‌الذکر از طریق تهیه و ارسال پرسشنامه‌های تکمیلی درخواست اطلاعات و ارزیابی آنها صورت می‌گیرد.

نهاد دریافت‌کننده شکایت، قوانین و رویه‌های مخصوص به خود را دارد. چنانچه کمیسیون تجارت بین‌الملل آمریکا برای شکایاتی که در آن کمیسیون ثبت می‌شوند رویه‌های خاصی تدوین کرده است. چنانکه هر شاکی باید خلاصه‌ای از وضعیت منجر به شکایت خود را ارائه دهد که حداکثر ۵۰ صفحه باشد،

فهرست مندرجات داشته باشد و ... معمولاً مشخصات تفصیلی تری برای اسناد هر مرحله وجود دارد. در آمریکا کمیسیون تجارت بین‌الملل در شرایط خاص مسئول است که بررسی نماید آیا به واقع مقادیر قابل ملاحظه‌ای از کالای مورد شکایت به کشور وارد شده است و شرایطی به وجود آورده است که موجب اختلال در بازار، لطمه و تهدید آن در بازار کالای مشابه تولید داخل که مستقیماً رقیب آن است، شده باشد؟ شرایطی که موجب شروع تحقیقات می‌شوند شامل پرکردن یک درخواست نامه (Petition) توسط یک نهاد از جمله موسسه تجاری، شرکت، سازمان، اتحادیه یا گروهی از کارگرانی می‌باشد که نماینده یک بخش تولیدی بشمار می‌روند. نهاد مذکور مسئول بررسی و ارزیابی درخواست‌نامه‌های اقدام برای ضدقیمت‌شکنی است. این نهاد معمولاً صلاحیت تعیین و اجرای موقت قوانین را دارد. این نهاد جلسات بررسی دارد که قبلاً به اطلاع می‌رساند و هم‌اکنون زمان پایان تحقیقات و آخرین تحقیقات را برای اجرا اعلام می‌کند.

۳) محتوای درخواست‌نامه: نکات اصلی که در یک درخواست‌نامه باید وجود داشته باشد شامل اطلاعاتی است که تأیید کند که از کشور (یا کشورهای دیگر) مورد شکایت محصول مشابهی به مقدار زیاد به کشور وارد شده به نحوی که موجب لطمه‌ای مهم و مادی (Material injury) یا تهدید به ایجاد لطمه مهم و مادی برای تولیدکنندگان داخلی محصولات مشابه یا مستقیماً رقیب شده است. این موارد شامل شرح کالا، اطلاعاتی در مورد نمایندگی صنعت، یا کارفرمای کارگران (بانضمام اطلاعات ریز)، تولید داخلی، لطمه یا تهدید به لطمه، علت لطمه، شرایط بحرانی، راه‌حل موردنظر براساس اطلاعات در دسترس برای پرکننده درخواست‌نامه باشد.

۴) مشخص نمودن کالاهای مدنظر: مشخص کردن هر یک از کالاهایی که در پی بررسی اطلاعات قیمتی آن توسط نهاد بررسی‌کننده در پرسشنامه ارسالی خود است. ارسال این اطلاعات به نهاد بررسی‌کننده موجب تسریع در تهیه پرسشنامه و پاسخگویی واحدهای دریافت‌کننده است.

۵) ارائه اطلاعات در مورد میزان ضرر و لطمه: ارائه اطلاعات در مورد ادعای فروش و درآمدهای از دست رفته در درخواست‌نامه همراه با تاریخ، ارزش، و مقدار کالا و ضرری که موجب گشته است. اسامی شرکت یا شرکتهای فروش از دست داده، اسامی مشتریان درگیر و اسامی شرکت یا شرکتهای سودبرده یا موجب از دست رفتن فروش دیگران شده است.

۶) متعهد به ارائه اطلاعات: درخواست‌کننده تحقیق، متعهد به ارائه اطلاعات دوگانه محرمانه و قابل ارائه برای عموم و طرف مقابل است.

۷) ارائه اطلاعات کلیه شرکتهای درخواست‌کننده اقدام: اطلاعات (اعم از نام، آدرس، شماره تلفن، فاکس و نشانی الکترونیکی، شخص مورد تماس) کلیه شرکتهای درخواست‌کننده اقدام، بعلاوه اسم، آدرس، شماره تلفن و اشخاص اصلی قابل تماس برای واردکنندگان محصول مورد بحث به کشور، یا تولیدکننده در کشور صادرکننده ارائه گردد.

طرفین دعوا این فرصت را دارند که نسبت به هر اطلاعات فاش شده (Disclosure Facts) به آنها، پس از آنکه اطلاعات قبلاً ارائه شده آنها بررسی شده باشد (Post hearing)، نظر خود را کتباً ارائه دهند (ضوابطی برای این نظرات و محدودیت حجم ارائه آن وجود دارد). این نظرات می‌تواند در مورد دقت، صحت، قابلیت اعتماد و ارزش مشروط به صحت این اطلاعات باشد که در مقابل به اطلاعات دیگری در اسناد مربوطه ارجاع داده شود. معمولاً به هنگام افشای اطلاعات به طرفین زمان ارائه نظر و مهلت آن اعلام می‌گردد. این قوانین معمولاً در کشورها مرتباً مورد اصلاح و تجدید نظر قرار می‌گیرند.

۸) عناوین اطلاعات حاوی پرسشنامه‌ها: بطور معمول می‌توان گفت پرسشنامه‌ای با عناوین اطلاعاتی زیر تهیه، ارسال و تکمیل می‌شود. کل ارزش و میزان تولید کشور و سهم از تولید هر شرکت (بخصوص شرکتهای شکایت‌کننده)، کل ارزش و میزان واردات کشور و سهم هر کشور خارجی از واردات (بخصوص کشورهای مورد شکایت)، و مصرف ظاهری کالای مورد بررسی در کشور، موجودی در انبار آن کالا در کشور از همه منابع، ارزش واحد وارداتی آن کالا از همه منابع، مقدار و ارزش صادرات کالای مورد نظر و ارزش واحد آن و موجودی انبار آن، کارگران درگیر تولید آن، ساعات کارشده، دستمزدهای پرداخت‌شده، مزد ساعتی، بازدهی تولید، هزینه واحد کارگر، خالص فروش (مقدار، ارزش و ارزش واحد)، هزینه کالای فروخته شده، خالص سود (یا ضرر)، سایر مخارج، تعداد کالای فروخته شده، هزینه واحد سایر مخارج، تعداد واحدهای درآمدزا (یا ضررده) و نکات دیگری چون تغییرات تکنولوژیک و سلیقه مصرف‌کننده نیز بررسی می‌گردد.

۹) اثبات رابطه علت و معلولی بین لطمه وارده و واردات ارزان و افزایش یافته: بر اساس یافته‌ها، شواهد و قرائن متقن و محکمه پسند، رابطه علت و معلولی بین لطمه وارده و واردات ارزان و افزایش یافته می‌باید اثبات گردد.